

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Gebri Arabis Chimia

Geber

Lugduni Batavorum, 1668

Aphorismi Geberiani

[urn:nbn:de:bsz:31-95581](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-95581)

APHORISMI

GEBERIANI.

I.

Librorum Gebri, subjectum, seu Materia circa quam, est *Al. hy-mia*, sive metallorum transmutandorum scientia, quæ est pars philosophiæ Naturalis excellens, nobilis, & gloriosa, immò preciosissima, & occultissima.

II.

Naturam enim hæc, in quibus possibile est principiis, in omnibus ejus operibus, inque omnibus rebus quæ naturæ regulantur actionibus infra Lunarem circulum ingeniose sequitur.

III.

Amatorem igitur hujus scientiæ oportet omnia Naturæ principia causasque mineralium, & modum generationis eorundem, nec non infirmitates & imperfectiones in suis mineris, scire & cognoscere. Alioquin multum remorus erit ab hac arte, cum non habeat radicem veram super quam intentionem suam fundet.

IV.

Si enim non cognoscerentur corpora, & eorum principia in profundo suæ naturæ

L 2

& ma-

& manifesto, & si nesciremus quid superfluum in eis, vel diminutum esset in eis, necesse foret nos nunquam ad perfectionem transmutationis illorum pervenire.

V.

Sunt autem principia istius scientiæ eadem quæ Naturæ, quoad generationem metallorum. Cum enim artis finis sit, idem aurum quod natura, producere, quæ & qualis erat materia apud naturam, erit etiam apud artem. Si vero materia artis non erit eadem sed similis, non idem aurum naturale, sed simile proveniet.

Naturalia naturaliter efficiuntur,

Extra naturam neutralia projiciuntur,

Ars non tentetur, naturam ni comitetur,

Quod natura negat, nemo feliciter audet.

VI.

Habet enim Natura, in metallis creandis & formandis substantiam quandam vel materiam terream, ex argenti vivi & sulphuris mixtura constatam, unde exit quidam fumus tenuissimus & purissimus, duplex, (albus & rubeus) qui postea per calorem temperatum coagulatur, & aquæ minerali viscosæ permixtus, diuturna decoctione inspissatur & induratur in metallum, & non secus ac metalla sic & Elyxir philosophicum, ex aqua Mercuriali & terra sulphurea, pingui seu viscosa componatur, quod est totius opificii Hermetici fundamentum. Et

V I I .

Et in hac operatione Natura, (quod Hermes voluit) facit de terra ascendere in coelum, id est, rem corporalem facit spiritua-lem: & descendere de cœlo in terram, id est, rem spiritualement efficit corporalem, ut loquitur autor incertus de alchym. c. 3.

V I I I .

Quenadmodum vero principia sic & principiata utrobique sunt eadem. Neque enim aliud quicquam ad hoc opus requiritur quam corpus metallicum. Nam ut Bernhardus Comes recte monet, nos quoque hoc ipsum corpus accipimus, uti & illud natura creavit.

I X .

Constat vero, omnia metalla, quantum ad radicem, esse ejusdem substantiæ vel materiæ, (unde & magnam ad se invicem habent affinitatem, seque invicem alterant & alterantur, perficiunt & perficiuntur) non autem ejusdem formæ, & hoc propter infinitatem & sanitatem, munditiem & immunditiem, paucitatem & quantitatem ipsius argenti vivi & sulphuris in unione & commistione naturali, longanque vel brevem ipsius naturæ decoctionem.

X .

Hinc quæ mundiora sunt & magis excocta, atque argento vivo fecundiora, perfecta dicuntur, ut sunt aurum & argentum:

cætera vero quæ contrario modo se habent, imperfecta, suntque partim mollia, ut Saturnus & Juppiter, partim dura ut Mars & Venus: *Quibus accensetur argentum vivum minerale.*

X I.

Transmutationis igitur metallicæ subjectum adæquatum est partim corpus imperfectum alterabile, partim argentum vivum coagulabile.

X II.

Ac corpora quidem imperfecta in profundo suæ naturæ immunda & foeda existunt, nihilque in eis fulgidum invenitur, cum secundum naturam non sit in eis. Non enim invenitur in re quod in illa non est.

X III.

Cum ergo nihil perfecti in iis invenitur, necessario & nihil abundans, quin potius aliquid diminutum in illis deprehenditur quod compleri necessario oportet.

X IV.

Est vero diminutum in illis argenti vivi paucitas & non recta inspissatio ejusdem.

X V.

Complementum igitur in illis erit argenti vivi multiplicatio & inspissatio bona, cum fixatione permanente. Tota igitur ars consistit in fixatione argenti vivi, tam in corporibus quàm extra corpora consideratâ.

Argen-

XVI.

Argentum vero vivum est fugitivum de facili, absque inflammatione; aliqua proin medicina eget, quæ subito ante fugam ejus in profundo illi adhæreat; illique per minima conjungatur, illud inspisset, & sua fixatione in igne conservet, quotisque adveniat illi majoris ignis tolerantia, humiditatem ejus consumentis, & convertat illud per hoc beneficium in momento in solificum & lunificum verum; secundum illud, ad quod medicina fuerit præparata.

XVII.

Finis igitur ultimus artis hujus est, naturæ defectus sarcire, & sublata infirmitate atque immunditie unumquodque corporum imperfectorum, ipsumque argentum vivum coagulabile, mutatione firma & vera in perfectum Lunare & Solare transformare corpus. Ubi enim natura deficit, ars succurrit, & subvenit. Natura enim semper perfectionem intendit, & tum cessante extrinseco suffragio quiescit, & ulterius non procedit, ideo imperfectum producit. Ars infirmitatem respicit & tollit suo ingenio. In libro *Salomoni* adscripto.

XVIII.

Ad hunc vero cum non possit perveniri absque medio, Medicina quadam opus & defectum supplente, & fuscèdinem atque turpitudinem illam palliante & tem-

L 4

perante,

perante, fulgoremque adducente & complete perficiente

XIX.

Licet vero artifex nusquam non in opere faciundo esse debeat velut simia & perpetuus magnæ rerum matris Naturæ imitator: nõ tamen potest eandem in omnibus proprietatum differentiis, ac præsertim in principiis imitari, neque id est philosophorum intentio, cum quædam sint ipsis impossibilia, & penitus ignota.

XX.

Etsi proinde materia sive radix mineralium sit arg. vivum cum sulphure, non tamen debemus ea accipere ex quibus sunt corpora mineralia; sed magis debemus illud accipere, quod est ex ipsis corporibus naturalibus, cujus exemplum manifestum est in plantis. Scimus enim quod generatio plantæ est aqua cum subtili terreo (quemadmodum & mineralium) & tamen si acceperimus aquam & terram, nunquam generaremus plantam. Nõ ergo accipimus illud ex quo est planta, sed illud quod est ex plantis, scilicet semen illius. Quemadmodum optime differit Alphonsus Rex in clavi sapientiæ, cap. 2.

XXI.

Ad Naturæ igitur exemplum ex argento vivo, quod in se sulphur rubeum mistum possidet, substantia quædam subtilissima & fulgi-

fulgidissima per nostrum artificium generanda est, in qua habitat & latet spiritus quintæ essentiæ. Ea substantia fumosa & volatilis cum propria substantia arg. vivi fixa & firma, quæ est terra ipsius patiens ignem, inque eo perseverans, figitur, & postea per decoctionem temperatam & continuam, secundum magisterium hujus scientiæ congelatur in lapidem fluentem, fusibilem, tingentem, & in igne perseverantem.

XXII.

Atque hoc pacto imitatione Naturæ fecit artifex ascendere à terra in cælum quandam substantiam corporalem in spiritualement; ea substantia seu materia spiritualement facta, cum postea congelatur rursus & fixatur, inque lapidem convertitur, tunc fecit descendere de cælo in terram, & materiam spiritualement iteratò fecit corporalem, ut loquitur autor incertus de Alch. c. 4.

XXIII.

Et sic patet, quod quidem natura facit de corpore spiritum, & de spiritu corpus in generatione in mineralium & metallorum; ita & nos in generatione artificiali lapidis mineralis per artificium nostrum mirabile facimus corpora spiritus & spiritus corpora. Et hoc est quod dicit Aros: Facite corpora spiritus, & invenietis quod quæritis. Idem ibidem.

L §

Ad

XXIV.

Ad hujus vero Medicinæ apicem non uno veluti saltu, sed per gradus quosdam plurimis difficultatibus impeditos vix tandem patuit ascensus philosophis.

XXV.

Ex multiplicitatibus enim errorum, difficulter & laboriose conjectura & inventionem longa, experientia rædiosa, multorumque sumptuum interpositione veritatem se collegisse, & Unicam illam veramque medicinam invenisse testatur Noster.

XXVI.

Sic igitur natæ sunt medicinæ Trium ordinum.

XXVII.

Primâ nimirum indagine non nisi alterans leviter & pallians quædam Medicina inventa fuit, eaque pro imperfectorum metallorum diversitate varia & decuplex. Et hæc dicta fuit primi ordinis, & opus minus.

XXVIII.

Postea curis secundis accessit ulterior elaboratio, qua major quædam virtus & penetrantia addita medicinæ, ut non externam modo cutim palliaret amplius, sed & profundius penetrando tingeret, nondum tamen satis complete. Et hæc vocatur secundi ordinis, & opus medium.

Tandem

XXIX.

Tandem vero diuturni laboris instantia & magnæ indagationis industria inventa est medicina una vera, qua quidem durum mollescit, & molle induratur corpus, & fugitivum figitur, omneque scædum illustratur splendore inenarrabili, etiam eo, qui supra naturam consistit. Estque hæc tertii ordinis & majus opus appellata. Et non diversificatur à medicina secundi ordinis in essentia ullatenus, nisi per subtilissimos præparationum gradus in creatione illius & per diuturnam laboris instantiam.

XXX.

Scito autem, primi & secundi ordinis medicinas esse Sophisticas, & aurum producere Sophisticum: Tertii vero perfectam & veram, quia hæc sola tollit de commisto & imperfecto metallorum, reducitque ea ad sanitatem & perfectionem summam. Estque lapis magnus & preciosus philosophicus, summaque & Catholica illa medicina, de qua sola philosophi cæteri in suis libris scripserunt, aliis medicinis & lapidibus prætermissis. Noster vero, & post eum Isaacus Hollandus, omnes simul diligenter satis explicarunt.

XXXI.

Cognito igitur sic Alchymix subjecto, sine, & mediis, proximum fuerit, inspicere fontem, ex quo media ista sint expromenda.

XXXII.

Huc vero te ducet consideratio eorum, quæ maxime corporibus adjunguntur, & amicabiliter iisdem adhærent in profundo, alterantia. Ex his enim elicitur medicina.

XXXIII.

Experientia vero docuit, spiritus corporibus magis assimilari & uniri, eo quod videmus, hos magis corporibus amicari quam aliqua alia in natura.

XXXIV.

Unde non invenerunt antiqui, neque nos, neque etiam qui post nos erunt, aliquid aliud, quod uniretur corporibus, nisi spiritus solos, vel aliquod quod naturam corporis & spiritus in se contineret. Nec in ullis aliis quam in spiritibus vidimus adhærentiam & ingressionem in corporibus, cum alteratione.

XXXV.

Unde conficitur, spiritus esse corporum alterationis medicinam veram, sive, quod perinde est, ex spiritibus medicinam esse creandam.

XXXVI.

Si igitur corpora, filii doctrinæ, vultis convertere seu transmutare, tunc si per aliquam medicinam fieri hoc possibile sit, per spiritus solos contingere necesse est.

Spiri-

XXXVII.

Spiritus autem dicuntur, quæcunque mineralia, in igne naturam volaticam spirituofamque habentia. Suntque tres principales, Arg. vivum, sulphur, & arsenicum: Cæteri minus principales, ut Sal armoniacum, marchasita, magnesia, Tutia.

XXXVIII.

Quæcunque igitur alterantur, ea vel per argenti vivi virtutem vel sulphuris, aut horum similitum spirituum, necesse est alterari: quoniam hi soli communicant & uniuntur in natura ipsis corporibus, quia ipsis magis sunt amabilia.

XXXIX.

Ex his palmarium obtinet Mercurius, ut qui præ cæteris magis amabilis est metallis, ideoque medium conjungendi tinturas. Avicenn. Mercurius habet magis de spiritu, quam alii.

XL.

Non est enim transitus à contrario ad contrarium, nisi per medium dispensativum: adeoque non est transitus à mollitie argenti vivi ad duritiem alicujus metalli, nisi per medium, quod est inter molle & durum. Facit huc illud Richardi Anglici in correctorio suo, cap. 15. Cum conjungere volueris corpora imperfecta cum perfectis, facias medium per Mercurium, qui dissolvit & aperit naturas, ut simpliciter
unum

unum possit transire in aliud, & perfectum vim mittere in imperfectum ut secum perficiatur.

XLI.

Mercurius igitur in hac arte utramque facit paginam. Nam & Medicina ex illo creatur, & ipse coagulatione perficitur per Medicinam.

XLII.

Quod Medicina ex illo conficiatur, inde colligitur, quoniam 1. in cæteris rebus exquirentes non invenimus inventionem nostram rem aliam magis quam arg. viv. corporum naturis amicari. Propterea opus nostrum in illo impendentes, reperimus ipsum esse veram alterabilem medicinam in complemento, cum alteratione vera, & non modice peculiosa.

XLIII.

2. Quia, ut multa sulphuris quantitas est causa corruptionis; sic multa quantitas arg. vivi est causa perfectionis. Ome enim arg. viv. est perfectivum in operibus naturæ. Est namque adustionis salvativum, quod est perfectionis ultimum. Ipsum siquidem est quod ignem superat, & ab igne non superatur, sed in eo amicabilem quiescit, eo gaudens. Unde quæcunque videmus plus ab adustione salvari, illa plus naturæ illius possident. Et hanc ob causam ea corpora quæ fecundiora sunt arg. vivi, majoris sunt

sunt

sunt perfectionis: quæ vero steriliora, minoris. Id quod patet ex facili susceptione argenti vivi. Videmus enim corpora perfectiora amicabiliter illud combibere: alia vero corpora non videmus tantam ad illud conformitatem habere, ideoque minus de natura ipsius participare: Et si quæ participant, (ut stannum,) magis perfectioni approximare.

XLIV.

Idcirco & nos naturam minime inuitantes, sed imitantes, in quibus possibile est operibus, arg. similiter vivum in hujus magisterio assumimus in cujusque perfectionis medicina, Solari & Lunari, tam corporum imperfectorum, quam ipsius arg. vivi coagulabilis.

XLV.

Cum enim arg. vivum per nostrum artificium fuerit mundatum & præparatum, inque substantiam purissimam & fulgidissimam reductum, adeoque in medicinam elaboratum, projectum super diminuta à perfectione corpora, non solum luciditate splendoris illorum suscedinem palliando celabit, teget, & in fulgorem convertet, sed & fixatione sua perficiet, suaque puritate convertet & firmabit perfectione completa.

XLVI.

Laudetur igitur sublimis naturarum
DEVS,

DEVS, benedictus, gloriosus & altissimus, qui creavit illud, deditque illi substantiam talem & substantiæ proprietates, quas non contingit ex rebus ullam in natura possidere, ut in illa possit inveniri hæc perfectio per artificium aliquod, quod in illo invenimus potentia propinqua.

XLVII.

Non solum autem Medicinam ex se supeditat Mercurius cæterorum metallorum imperfectioni tollendæ, verum etiam ipsemet curari & perfici desiderat, adeoque medicinam æque ac illa opus habet, naturæ suæ conveniente.

XLVIII.

Talis vero ei convenit Medicina, quæ maxime illi in profundo ejus adhæret, eique per minima commiscetur, ante illius fugam ab igne, ut supra aph. 16. dictum.

XLIX.

Ex rebus ergo ei convenientibus necesse est hanc medicinam creati.

L.

Sunt autem hujusmodi res aut corpora omnia metallica aut spiritus, sulphur puta & arsenicum.

LI.

At enim, quia nullum vidimus ex corporibus illud in sua natura coagulare coagulatione firmâ & verâ; sed potius ab eis ipsum per expressionis ignem fugere, quantumcunque

tuncunque fuerit suæ convenientiæ; ideoque consideravimus nullum corpus in natura sua, in profundo illi adhærere. Subtilioris ergo substantiæ, & liquidioris fusionis necesse est medicinam illam esse, quam ipsa corpora existant.

LII.

Ex spiritibus autem similiter non vidimus, illis in natura sua manentibus, firmam & veram fieri coagulationem illius, sed fugitivam, & multæ infectionis atque nigredinis, quod quidem contingit, alterum propter spirituum fugam, alterum vero ex terrea & adustibilis substantiæ illorum commixtione.

LIII.

Idcirco per hæc manifeste relinquitur, quod ex quacunque re medicina illius eliciatur, ipsa necessario esse debeat subtilissimæ & purissimæ substantiæ, illi adhærentis ex natura & convenientia sua in profundo, & facilimæ fusionis vel liquefactionis, & tenuissimæ, ad modum aquæ, ceræ vel olei, & fixæ super ignis pugnam. Hæc enim medicina ipsum coagulabit, & in substantiam Solarem vel Lunarem convertet. Ratio istorum aphorismorum eleganter discutitur à Rosario Toletano his verbis: Corpus non agit in corpus, nec spiritus in spiritum, eo quod forma non recipit impressionem à forma, nec materia à materia:

materia : Nam simile non agit in suum simile, cum neutrum eorum sit dignius altero. Nullum ergo eorum agit in alterum, quia par in parem nō habet imperium. Veruntamen corpus suscipit impressionem à spiritu, sicut & materia à forma, eo quod apta nata sunt invicem agere & pati. Corpus itaque tingit, spiritus vero penetrat: non tamen corpus tingit nisi tingatur, quia spissum terreum non ingreditur propter suam grossitiem; verum tenue aëreum est id quod ingreditur & tingit.

L I V.

Ex quibus autem rebus maxime hæc subtilissima & purissima substantia elici possit, solet quæri. Et nos quidem respondentes; narramus, quod in quibus est, ex illis elicitur. Extrahere enim ipsam à re in qua non est, hoc stultum esset cogitare, & vanum, ut quidam fatui faciunt.

L V.

Est autem tam quidem in corporibus, quam in ipso arg. vivo secundum naturam, cum unius sint reperta naturæ, adeoque tam in corporibus quam in ipsius arg. vivi substantia lapidis preciosi (ex arg. viv. conficiendi) indagatur medicina: sed in corporibus difficilius, in arg. vivo autem facilius & propinquius.

L V I.

Non enim invenimus aliquid illi magis
con-

convenire quam ipsum quod suæ naturæ est. Ideoque per hoc ingeniati sumus cum eo medicinam ejus complere, quoniam natura propriam naturam amplectitur, & ea gaudet amicabilius quam extranea.

LVII.

Videmus siquidem arg. vivum argento vivo magis adherere, eideinque magis amari: post illud vero auro & argento, ex quo colligitur ipsa esse suæ naturæ magis. Non enim arg. vivum aliud, quam quod suæ naturæ est, suscipit.

LVIII.

Estque in ipso similiter facilis extractio substantiæ illius subtilissimæ cum jam in actu subtilem habeat materiam.

LIX.

Si igitur per solum Mercurium perficere noveris opus tuum, preciosissimæ perfectionis indagator eris, & ejus quæ naturæ vincit opus.

LX.

Mundare enim poteris intime, ad quod natura non potuit pervenire. Et sic per consequens opus ex illo creabis quod omnem superabit naturam, ait Rosar. abbreviat. Toletan.

LXI.

Concluditur ergo ex dictis, quod res quæ ultimo perficit, tam in natura, id est, in mineralibus, quam in arte sive magisterio lapidis, adeoque materia medicinæ
tam

tam corporum 4 imperfectorum, quam ipsius arg. vivi coagulabilis conficiendæ, nulla alia excogitari & inveniri possit, præter solam substantiam argenti vivi, habentem in se sulphur rubeum analogum, cuius gratia tincturam præbet.

LXII.

Nam ex quacunque re Elyxir conficitur album vel rubeum, nihil tamen ibi est quam arg. viv. & sulphur, quorum unum sine altero nihil agit, nec esse potest.

LXIII.

Quod vero arg. viv. suum in se habeat sulphur occultatum, vel inde patescit, quod in solo argento vivo, absque alicujus sulphuris commixtione, eadem in medicinae confectio, quæ in metallorum generatione accidat diversitas. Nam ut in mineris, si super arg. viv. ceciderit sulphur non debitæ dispositionis, necesse est secundum diversitatem illius diversas corruptiones deduci: Ita in arte qualis erit mundatio & præparatio arg. vivi, talis & perfectio per illud sequetur in projectione illius super unumquodque imperfectorum corporum.

LXIV.

In solo igitur arg. vivo tota natura metallica quiescit, quia metallicum corpus non est aliud quam arg. vivum à natura sua mutatum, & coagulatum, & juxta sulphuris
sibi

sibi agnati proprietatem digestum & informatum. Ew. Vogelius.

L X V.

Quæcunque autem hæctenus de argento vivo, ejusque potestate mirabili in perpetrands miraculis rei unius Hermeticæ, dicta fuerunt, cave accipias de vulgari isto, ea forma eoque habitu sordido, quo ex officinarum loculis progreditur; sed philosophi ingeniosi manu industriâ expolito.

L X V I.

Non est enim arg. viv. perfectivum *in natura sua*, ad quam ipsum produxit mînera sua, sed illud quod ex ipso producitur per artificium nostrum. Non est, inquam, materia medicinæ nostræ *in tota sui substantia*, sed est *Pars illius*, sive materia, quæ ex materia illius sumpsit originem, & ex illo creata est. Continet scilicet arg. viv. in se spiritum internum, viventem & convertentem, qui si de potentia ad actum promovebitur, pro suo illum agnoscunt philosophi Mercurio. Anonym. Vide scholia in Bernh.

L X V I I.

Habet namque arg. viv. in natura sua duas corruptionis causas; unam, terream, immundam, sulphuream substantiam, sine tamen inflammatione; aliam superfluum insitivam aqueitatis substantiam. Illa ingressionē impedit, & similiter colorem imperfe-

fectum & lividum dat in projectione, unde infici omnes suas coagulationes necesse est: Hæc totam medicinam fugitivam in projectione facit.

LXVIII.

Non est igitur possibile in hoc naturaliter naturam sequi (ut nimirum capiamus illud arg. viv. à natura eatenus coagulatum) sed per nostrum artificium & ingenium perfici debet. In exterioribus enim corruptio, in interioribus perpetuitas est.

LXIX.

Cum enim hæc superflua ei accidentaliter supervenerint, & non radicaliter, expoliatio istorum accidentium possibilis est, substantia argenti vivi & sulphuris radicalis permanente, quæ majoris claritatis, puritatis & fulgoris invenitur, quam ipsa corpora naturaliter in minera perfecta.

LXX.

Si igitur volumus medicinam ex illo creare, necesse est 1. superflua refecare, hoc est, illud à feculentia suæ terreitatis optime purgare, ne in projectione lividum creet colore in: similiter & ipsius aqueitatem fugitivam delere, ne totam medicinam in projectione fugitivam faciat.

LXXI.

2. Postea mediam illius substantiam dividere seu separare, quæ causa perfectionis est, tam in corporibus quam spiritibus, & de

de cuius proprietate est, non aduri, sed ab adustione defendere, & quæ similiter non fugat, sed fixum facit.

LXXII.

Est enim humiditas metallica viscosa & radicalis, quæ super omnes est humiditates, expectans ignis calorem, eumque superans & amicabiliter in eo quiescens, eoque gaudens. Unde & Salamandra vocatur passim à philosophis.

LXXIII.

Et hæc est singularis illa substantiæ huius mediæ proprietas, divinitus ei indita, cuiusmodi non contingit ullam aliam ex rebus in natura possidere Vid. aph. 46.

LXXIV.

Ac in hac nobilissima substantia, (quæ est verus & unicus ille philosophorum Mercurius) invenitur perfectio, quantum ad veram transmutationem corporum, & quidem per artificium ingeniosum. Hoc artificium ab omnibus philosophis studiosissime occultatur. Est enim secretum artis, & clavis primaria. De hoc igitur audias omnes uno ore intonantes: Nihil de hoc magisterio tibi celavimus excepto secreto artis, quod non licet revelare, quia fieret maledictus in revelatione secreti.

LXXV.

In nullis autem rebus melius possibilisq; hæc humiditas viscosa invenitur, quam in
his;

his; videl. sulphure&arsenico propinque : propinquius autem & perfectius in argento vivo. Horum enim humiditatem non videmus terram suam post resolutionem relinquere, propter fortem unionem, quam in opere mixtionis naturæ habuerunt. [Hinc discite, Mercurium non esse in aquam resolvendum, & terra sua virginea spoliandum. Absque hac enim foret, nulla fieret coagulatio corporis & spiritus. Vide & Bernhard. in Epist. ad Thom.]

LXXVI.

Quod autem arg. viv. habeat viscosam & densam substantiam, signum est contritio illius, cum imbibitione & mixtione cum rebus aliis. Sentitur enim in illo manifeste viscositas illius per multam adhaerentiam ipsius.

LXXVII.

Dividere autem hanc mediam substantiam putaverunt quidam impossibile esse, propter fortem illius mixtionem & unionem naturalem. Est enim arg. viv. (quidam & sulphur) uniformis substantiæ & fortissimæ compositionis. Ideoque propter nullas causas corruptionis se in partes compositionis suæ dividi permittit, sed aut cum tota sui substantia in igne permanet stans, aut ex igne recedit. Quia igitur hoc ex subtilissimo artificio dependet, cogitaverunt plerique, id fore impossibile. vid. aphor. 74.

Nihil o-

LXXVIII.

Nihilominus tamen cum non invenerimus ipsum sine administratione alterationis naturæ illius inutare, invenimus similiter ipsum præparari debere necessario, cum non permisceatur in profundo cum corporibus absque illius præparatione debita.

LXXIX.

Non enim illustrat, nisi fulgidissima ex eo eliciatur substantia, cum sui modi ingenio, & modo suæ operationis per ignem congruum; nec permanet impressio ejus, nisi figatur.

LXXX.

Per hoc ergo patet, quod ipsi talis adhibeatur & administretur præparatio, qua fulgidissima & mundissima substantia ex illo creetur. Deinde vero figatur cum cautela, ut arg. viv. exercitetur artificio, in administratione ignis, in modo suæ fixationis, quo possit ex illo deleri humiditas in tantum, quod sufficiat ad fusionem perfectam complendam. Subtilissima & mundissima ista essentia maxime conspicitur in auro, quod ex illa conflatum est.

LXXXI.

Non est enim media illa substantia perfectionis causa corporum vel argenti vivi, nisi figatur. Quia cum non fixa sit, licet ejus impressio non removeatur de facili, non

M tamen

tamen stabiliter perpetuatur.

LXX XII.

Est vero arg. vivi preparatio, ut dentis superfluis & defectu suppleto, talis fiat illius substantia, quæ possit permisceri ad profundum corporis alterabilis, sine separatione in æternum. Hoc autem non fit, nisi subtilietur valde. Pulchre hæc explicat Anonymus Gallus aphor. 51. Duobus perficitur philosophica Mercurii sublimatio, superflua ab eo removendo, & deficientia introducendo. Superflua sunt externa accidentia, quæ fusca Saturni sphaera rutilantem Jovem obnubilant. Emergentem ergo Saturni liquorem separa, donec purpureum Jovis sidus tibi arrideat. Adde sulphur Naturæ, cujus granum & fermentum Mercurii quiddam in se habet, quantum sibi sufficit, sed fac ut aliis etiam sufficiat, &c.

LXXX III.

Modus igitur purificationis & preparationis commodior excogitari potuit nullus, nisi per solam sublimationem. Per hanc enim spiritus evadunt splendidiore & magis pervii, faciliusque corporum densitatem subintrant & penetrant; sicque remota impuritate & superfluitate omni relinquitur pars illa, quæ in æqualitate consistit, id est, Media illa substantia.

LXXX IV.

Ne sis ergo in mundatione illius, quæ
per

per sublimationem fit, negligens, quoniam qualis erit mundatio, talis & perfectio per illud sequetur. Apertius & clarius vix quisquam rem totam explanavit Ewaldio Vogelio, qui in aureo suo libro de lapid. physici conditionibus sic scribit: Præparatio hujus spiritus est ipsius subtiliatio, quæ per multiplices destillationes perficitur, donec splendorem & crystallinam consecutus sit serenitatem. Cum requirunt perspicuitatem crystallinam philosophi, non actu, sed potentia talem volunt, cum possit in talem liquorem verti Mercurius, id quod tamen non petitur in hac arte. Non igitur aliter debet perspicuus esse, quam speculum purum cœleste. At hoc non est ita perspicuum, ut transmittat imagines: Sic enim non esset speculum, quippe quod eas debet terminare & collectas reddere. Perspicuitas igitur talis nihil aliud est, quam nitor quidam summe purus. Hinc liber, aureola dictus, monet, Non esse laborandum in diaphanitate Mercurii, id est, ut reducatur in aquam claram transparentem, quidem multi coqui faciunt. Quia si Mercurius fuerit reductus in talem aquam, operi nostro inrestrinctibilis erit, nec fixabitur, nec colorabitur. Lullius in codicillo: Aqua destillatur ad perfectæ ablutionis signum, quod est splendor transparentis & fulgens, ut crystalli serenitas. Qui ad hoc

M 2 signum

fignum pervenerit, Mercurium habet philosophorum, omnia corpora solventem præcipuè Solis & Lunæ, ob naturæ vicinitatem. Qua de causa subtilitas spiritus illorum densitatem faciliùs penetrat, & intima corporum subiens illa emollit, & tandem in Mercurium currentem convertit, putrefactione conveniente præmissa. Sapienti satis superque. Nec omnittendum h. l. fuerit, quod opportune monet P. Bonus in præciosa sua margarita cap. 10. Totum opus duabus absolvi operationibus: prima fit cum manibus, estque primus gradus operis, qui fit per sublimationem & inundationem. Secunda fit cum requie, & absque labore aliquo (de qua loquitur Bernh. in parabola, cum ait se non multum habuisse laboris) estque secundus gradus operis, quod fit per fixationem & permanentiam ejus quod sublimatum & inundatum est, quia tunc agens, cum introducit formam, imponit finem operi, & quiescit & deletur.

LXXXV. ni in facibus in præparetur itaque modo jam dicto cum diuturni laboris instantia, quo omnis illius substantia purissima, alba quidem in Luna, citius vero intensa in Sole acquiratur perfecte.

LXXXVI. hanc quoque namque tincturam suppeditat Mercuri-

Mercur. tam Solarem quam Lunarem. Arnoldus in speculo : Totum magisterium ex una sola re consistit, & illa sola res perfecta est ad album & rubeum.

LXXXVII.

Si enim directè sublimando mundaveris & perfeceris illum, erit albedinis tinctura vera & firma, cui non est par. Nota igitur, quod bene monet Arnoldus, ex Mercurio solo per se tantum Lunarem tincturam confici. Et, secundum Alb. M. ex eodem sumi fermentum, quippe quod nihil aliud est, (in hac quidem operatione) quam Mercur. coctus potatione & cibatione, ut ait Anon.

LXXXVIII.

Est quoque tinctura rubedinis, exuberantissimæ perfectionis & fulgidi splendoris, & non recedit à commixtione donec est.

LXXXIX.

Ut verò colorem citrinum creet, non completur sine additamento seu mixtione rei tingentis, quæ res est suæ naturæ. Cùm enim sulphur ejus sit tenerum nimis & debile, non sufficit, nisi alterum sulphur addatur. Vid. Bonum & Libav.

XC.

Res autem hæc nulla est alia præter aurum, quippe cujus prima radix fuit multa argenti vivi quantitas, & purissima illius essentia ac subtilissima prius: postea vero

M 3

inspissat

inspissata, donec cum ignitione fusionem susceperit: Nec non subtilissima sulphuris materia, fixa, claræ rubedinis, & non adurens, sed omne corpus illuminans & clarificans atque figens.

XCI.

Et hoc additamentum citrinantis coloris, qui à sulphuris fixi mundissima substantia perficitur, differentiam facit inter utramque tincturam: Solaris enim id in se continet, Lunaris verò non.

XCII.

Quamvis autem duplex sit tinctura, sive lapis alius ad rubeum, alius ad album; Est tamen in essentia unus lapis; & una tinctura, & agendi modus similiter. Anon. Licet sint duo in numero, sunt tamen unum in specie.

XCIII.

Manifesta igitur probatione & aperta concludimus, Lapidem nostrum nihil aliud esse, quam spiritum fatentem & aquam vivam seu siccam, per naturalem decoctionem & per veram proportionem inundatam & unitam, unione tali, ut nihil illi atesse vel abesse possit: Quibus addi debet tertium, ad opus abbreviandum, hoc est, corpus perfectum attentatum. Hic tu ne putes, tres esse in magisterio substantias, sed duas tantum. Spiritus enim foetens seu sulphur non est quippiam divisum aut separatum

tunc

tum ab aqua sicca seu Mercurio; sed est purus ignis occultus in Mercurio, ut Bernh. Hic namque in se habet proprium sulphur, quo in aurum coagulatur. Cum vero sulphur illud sit imperfectum, & longissimo tempore elaboretur à natura, ideo, ut tempus compendifaciant, addunt ei sulphur perfectum philosophi, tanquam semen masculinum, ut ex eo sulphur arg. vivi perficiatur. Et sic, quod natura in 1000 annis vix præstare potuit, ars cum natura anno perficit. Ad generationem igitur lapidis duo semina seu sulphura requiruntur, fœmininum & masculinum. Illud Mercurio crudo & imperfecto insitum naturâ est; hoc cocto & perfecto sulphuri. Ex illo rite præparato prolicitur Fontina, in qua lavat Rex metallicus; seu Azoth, qui igne adminiculante abluît latonem. Rem totam vivis quasi coloribus expressit & repræsentavit in tabula sua Hermes, quæ his concepta verbis legitur apud Bernh. l. i. Res est vera, certissima, & sine fallacia, quod sublime est de natura infimi, & ascendens est de natura descendens. Coniungite illos una via & una dispositione. Sol rubeus est pater, & Luna alba est mater, & ignis est regimen. Facite crassum subtile, & subtile crassum, & ita habebitis gloriam mundi, & totum vestrum optatum. Quid vero sit superius & inferius docet

M 4

lius,

lius, his verbis : Differunt Mercurius & aurum accidentaliter : Inter metallica enim corpora aurum est summè purum, & summè digestum ; arg. vero vivum est impurum & summè indigestum inter eadem. Unde dicitur inferius corpus ; illud superius. Sed superius esse sicuti id quod inferius, & inferius esse sicuti id quod est superius : Hermes pater philosophorū satis perspicuè in tabula sua smaragdina docuit.

XCIV.

Summa igitur intentionis totius operis per diversa capitula sparsæ hæc est, ut 1. Sumatur lapis in capitulis netus, id est, Mercurius, interprete Alberto M. 2. assiduetur super ipsum (vasi vitreo inclusum cum alembico cœco) cum operis instantia labor sublimationis primi gradus, ut mundetur perfectissime lapis, (Mercur.) sive solus pro tinctura lunari, sive cum additamento suo, pro solari, donec in ultimam subtilitatis puritatem deveniat, & ultimo volatilis fiat. 3. Volatile cum fixationis modis figatur, donec in ignis asperitate quiescat. 4. Fixum cum modis sublimationis rursus volatile fiat, & iterato volatile fixum, quousque fluat & alteret in complemento solifico & lunifico certo. Ex reiteratione enim præparationis resultat multiplicationis, bonitatis, alterationis diversitas, &c. Hinc quidam : O quanta spes in operationis reiteratione

tera-

terationibus ! quælibet enim reiteratio efficit operationem sublimiorem.

NOTA. Omnes philosophi scribunt, totam lapidis præparationem & confectio-
nem in sola sublimatione consistere. Ea ve-
ro duplex est, Vulgaris ; quam supra suo
loco descripsit : & philosophica, quæ
hujus loci propria, & inservit Mercurio
tum mundando, tum perficiendo. 1. Enim
cum Mercurius præparatur per ignem suæ
tolerantiæ, tunc ex continuitate ignis, na-
turæ convertuntur in ipso, & pars subtilior
separatur in vas superius, ita ut tota pu-
rissima substantia Mercurii eleuetur, terre-
streitate relicta, quæ ut fex in fundo rejiciē-
da. Et talem modum laborandi tenentes,
ad lapidem nostrum nihil addimus, neque
minuimus, sed tantum superflua remove-
mus. 2. Mercurius sic depuratus novo vi-
tro inditus porro sublimationis vires expe-
ritur, quæ tunc nihil aliud est quam subli-
liatio, & omnes alias sub se complectitur
operationes, teste Arnoldo, in speculo :
Scias quod omnes operationes, nempe pu-
trefactio, solutio, calcinatio, coagulatio,
fixio, sint in sola sublimatione, & fiunt in
uno vase, & non in pluribus vasis, quemad-
modum in sola sublimatione sunt 7. operatio-
nes, quas posuimus in nostro libro, &c. Et si
enim Mercur. sive naturalis sive corporum
perfectorum, sit fortissimæ compositionis,

M 5

tamen

tamen per continuationem ignis, semper aliqua pars separatur per subtiliationem ab alia, in modum quasi vaporis, & istud, quoniam non potest in vase respirare, inspissatur, iterumque descendit, & mediante debito ignis regimine, videlicet lento, ut intentio operationis requirit, aliquam aliam partem tunc subtiliorem secum elevat, donec totum opus compleatur. Et hæc omnia sunt cum uno lapide, uno vase, uno igne, ipsa etiam reiteratio sublimationis, quam urget noster. Nulli enim debet dubium esse, quin parte sic per solam sublimationem fixa & calcinata per aëreum ignem eadem pars propter plures non fixas iterum subtilietur, iterum figatur, & iterum sublietur, ad præcisam ipsius libri intentionem, quidem optime differit Albert. M. de concord. philosoph. Cui attestatur Thomas Aquin. Lapis noster (Mercurius) cum fuerit in suam primam naturam, in primam aquam, vel lac virginis, vel caudam Draconis semel solutus, tunc ipse lapis seipsum calcinat, sublimat, distillat, reducit, lavat, coagulat, & virtute ignis proportionati seipsum perficit in unico vase, sine alterius manuali operatione. Et hæc est major intentio philosophorum in ista arte veritatem scribentium, secundum Albertum. Est vero hæc via longa & tædiosa, & vix biennio aut triennio absolvitur.

Hinc

Hinc Phœnix : Continuetur semper ignis absque divortio ; donec arg. v. siccum sit, quod fiet in duobus annis. Et Lullius: Totus naturæ cursus est duorum annorum. Ergo patientia & mora necessaria sunt in opere nostro. Sunt tamen & aliæ viæ ad eundem effectû tendentes; una tamen propinquior & perfectior altera, ut ait noster.

XCV.

Hoc itaque ordine completur arcanum preciosissimum quod est super omne hujus mundi scientiarum arcanum, & thesaurus incomparabilis. Et tu quidem exerciteris ad illum cum laboris instantia maxima, & cum diuturnitate meditationis immensæ. Cum illa enim invenies, & sine illa non.

XCVI.

Sed & illud addendum, quod monet noster, in lapidis compositione artificem auri naturalis structuram tanquam exemplar quoddam sibi debere proponere, ut quæcunque voluerit alterare, ad hujus imitationem alteret.

XCVII.

Sicut enim 1. aurum corpus est citrinum, æqualiter à natura mixtum, unitum, inque ventre terræ digestum: ita quicumque metallum aliquod radicatus citrinat, & ad æqualitatem perducit, ex omni genere metallorum aurum facit.

2. Ut aurum ex subtilissima & purissima

ma

ma Mercurii & sulphuris substantia constat; sic in lapidis factura nihil est, nisi arg. viv. & sulphur sufficienter & legitime depuratum.

3. Quidem in auro major est arg. vivi quantitas quam sulphuris, ita tu studeas, fili charissime, in omnibus tuis operibus arg. viv. in commixtione superare sulphur.

4. Ut aurum in prima sua creatione habuit partes subtiles & fixas, ex quarum condensatione accepit pondus: Eodem modo lapis ex fixo & volatili componitur.

5. Veluti per multam in minera & temperatam decoctionem facta est ex illo paulativa resolutio & inspissatio bona, in ultima mixtione, ut cum ignitione liquefcat: Pari ratione Mercurius per successivam illius iterata vice sublimationem, per ignem temperatum, figitur, & fusionem dat metallicam bonam.

XCVIII.

Porro Medicina seu tinctura physica perfecta septem insignita sit proprietatibus necesse est, quarum 1. est Oleaginitas mineralis, dans in projectione subitam & universalem fusionem.

2. Materiæ tenuitas seu subtilitas spiritualis, ingressum habens, & penetrans in profundum rei alterabilis.

3. Affinitas inter Elyxir & rem transmutan

mutandam, dans adhærentiam & retentio-
nem.

4. Radicalis hic humiditas viscosa &
igneâ, congelans & consolidans partes re-
tentas, cum adhærentia sui similis, unione
omnium partium inseparabili in æternum.

5. Puritatis claritas mundificativa, dans
splendorem eminentem, à combustione
observans, nec adurens.

6. Terra figens, subtilis, fixa, incombustibilis, dans fixationis permanentiam & perseverantiam in igne.

7. Tinctura, dans colorem splendidum
& perfectum, album vel rubrum: seu colorans materiam convertibilem in verum
argentum vel aurum.

XCIX.

Ultimo medicina perfecta seu Lapis examinari debet utrum sit vere completus, & projectionem faciat legitimam nec ne, idque per artificia doctissima, quorum novem recensentur: Cineritium, cementum, ignitio, fusio, super vapores acutorum expositio, sulphuris adurentis commixtio, extinctio, calcinationis & reductionis iteratio, arg. vivi facilis aut difficilis receptio.

C.

Centuriam compleat, & colophonem addat Elogium illud luculentum, Mercurio, multorum iniquâ & imperitâ censu-

N

13

ra damnato & proscripto, tributum à doctissim. Libavio, Syntagm. lib. 7. cap. 27. de arg. vivo sublimato, quod hunc in modum orditur.

Multa sunt in arte chymica admiratione digna, ex quibus sapientia, potentia, gloriaque Dei insigniter elucescit, & naturæ circa nos interior vultus, potestasque recondita conspici potest: Sed inter omnia vix est mirabilius artis opus quàm id quod jam tractandum suscipimus (sublimationem puta) propter vires effectaque & compositionem singularem, in qua aqua illa viva ponderosa, amica metallis, per se impura, immo ventus ille admirabilis, qui nihil habet sibi in natura minerali conferendum, quasi Gorgone conspecta, nihilominus servato pondere suo, in lapidem transmutatur, qui puritate & perspicuitate sui cum quovis crystallo certas, potestate verò nihil sibi comparandum invenit. Est summum vitæ venenum postquam est intersectus, sed non minus etiam summum contra venena remedium secum habet, atque adeo fieri potest omnium morborum sanabilium unicum remedium. Ignis in hoc lapide est abstrusus, mirabilium operum procurator admirabilis. De cuius vi si videantur omnia dicta esse, tamen adhuc restant longè plura, persuasumque est, in hac vita non posse nec explorari nec enarrari omnem
ejus

ejus potestatem. Ut satius sit hanc creaturam Dei gratis animis accipere & prædicare in ea creatoris sapientiam quam plenam notitiam ejus sibi polliceri.

Et Comment. Alchem. part. 2. l. 1. de natura metallorum : Mirabilis est argenti vivi natura, adeo ut Fallopius id cum magnete, & purgantibus medicamentis, in miraculis Naturæ habuerit. Et paulò post: Nihil tam anxie, tamque studiose à chymicis perquisitum est, quàm ejus natura, & coagulatio metallica, aut saltem fixio & tinctura, quod in ipso sit omnis spes transmutationis metallorum. In quo oraculo, unanimi philosophorum consensu approbato

F I N I O.

(17)

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

F I N I S

